

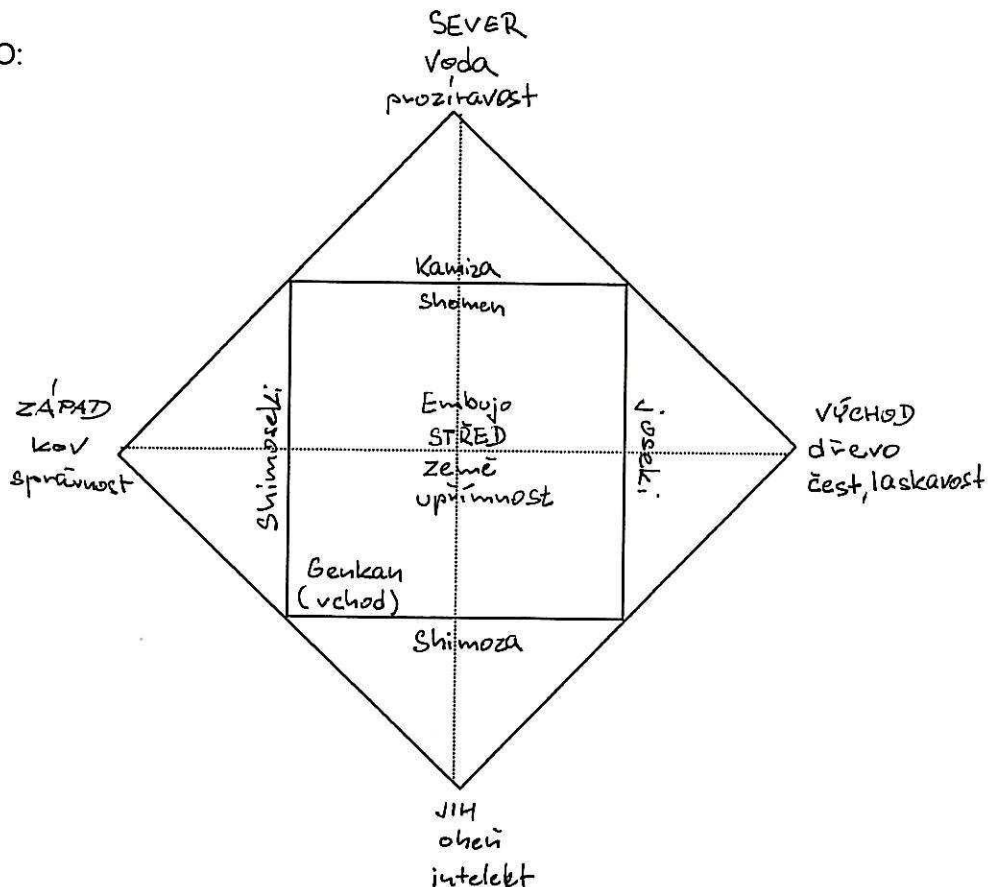
DOJO A SYMBOLIKA TAOISMU

(zpracováno dle článku z www.fightingarts.com „What Puts the „Tao“ in the Dojo?“)

Pozn.: I když původní text popisuje aikido dojo, domnívám se, že je aplikovatelný téměř beze zbytku i na dojo karate-do.

.....
.....
.....

DOJO:

Do dojo vstupujeme částí nazvanou „shimoza“ situovanou na opačnou stranu vůči části nazvané „kamiza“. Budeme-li považovat část „kamiza“ za sever, „shimoza“ se tak stává jihem. Dle taoistické kosmologie je jih spojen s prvkem ohně a oheň je spojen s intelektem a etiketou. Intelekt, naše vědomá touha učit se je to, co nás přivádí ke vchodu dojo. Na druhou stranu je vchod do dojo místem, kde je nutné, do jisté míry, intelekt „odložit“. Začátečníci, kteří stanou u vchodu dojo plní předpoklady, se pravděpodobně příliš daleko nedostanou, dokud „neodloží“ své názory, představy a předpoklady a zcela se neotevrou výuce bojového umění.

Po vstupu do dojo začátečníci zjišťují, že jejich první zkušenosti jsou převážně rozumové (intelektuální) i přes to, že odložili své předpoklady. Nejsou schopni provést cokoli intuitivně a bez neustálého zapojení kognitivního myšlení jsou zcela ztraceni (někdy však „klopýtají“ i když toto myšlení zapojí).

Vchod (shimoza) je místo, kde se cvičenci začínají učit „reishiki“ (způsoby), které jim umožní chovat se v dojo důstojně, cvičit bezpečně v „nebezpečném“ prostředí a rozvíjet ohleduplnost vůči ostatním. Tento poslední, nejdůležitější, faktor reishiki musí mít svůj prvopočátek již ve dveřích dojo a v ideálním případě je přenášen i mimo dojo po ukončení tréninku.

Strana dojo nazvaná „joseki“ se nachází vpravo (směrem na východ) a v taoistickém cyklu elementů odpovídá dřevu. Rovněž reprezentuje mravnost a laskavost.

Joseki je pozice zaujímaná při nástupu a během cvičení učitelem a nejpokročilejšími cvičenci.

V moderním, komerčním, dojo jsou povinnosti připomínány snad jen mladším cvičencům a začátečnickům (např. členské poplatky, poplatky za zkoušky, apod.). V tradičním dojo však byly povinnosti v rovnováze. Na nejzkušenější cvičence bylo nahlíženo jako na nositele povinnosti vychovávat méně zkušené cvičence, neboť budoucnost dojo a bojového učení samotného závisela na generaci následníků těchto nejzkušenějších cvičenců. V tradičním dojo byla pozice joseki chápána spíše jako pozice odpovědnosti než jako pozice privilegií.

Sever prezentuje element vody, jenž taoismus spojuje s prozíravostí. Zde je umístěna „kamiza“ (božské sídlo), kde spočívají božstva dojo. Bez ohledu na náboženské vyznání cvičenců je kamiza pro všechny duchovní centrum dojo. A skutečně všechny předměty, které se zde nacházejí tento postoj umocňují: šintoistický oltář, pamětní přístěnek s obětní květinou a v současném aikido dojo rovněž fotografie O Senseie.

I když někdo může být lhostejný k „pocitu“ vycházejícího z kamizy, není sporu o tom, že dobře postavená a udržovaná kamiza přispívá významně k morálce v dojo. Poeticky vzato si lze představovat, že vodní element kamizy omývá prostor před ní nahromaděnými tradicemi bojového umění. Z hlediska taoistické účelnosti je příznačné uznání toho, že kamiza jako ohniskový bod může pozvednout vážnost toho, co se děje kolem a napomoci k nasměrování cvičících k duchovnějším cílům.

Levá strana dojo se nazývá „shimoseki“. V taoismu je spojována s elementem kovu a prezentuje počestnost. Novější žáci koncentrují v shimoseki svoji činnost. Převažující vnitřní kvalitou, jež musí mít žák po vstupu do dojo a zahájení výuky je smysl pro morální „správnost“ svého konání. Měli by nabýt přesvědčení, že zkušenější cvičenci jim přejí jen to nejlepší a očekávají to samé od začátečnicků. Je tedy zcela přirozené, že v taoistickém schématu byla počestnost převažujícím prvkem v shimoseki.

Je shimoseki (prostor pro méně zkušené cvičence) v dojo méně důležité než joseki (prostor pro zkušené cvičence)? Z taoistického hlediska nikoli. V dojo je vždy strana joseki vystavena zkoumavým pohledům ze strany shimoseki. Méně zkušení cvičenci sledují a hodnotí své zkušenější kolegy. Jsou činy a životní styl zkušenějších ve shodě s ideály bojového umění? Vyžadují zkušenější cvičenci po mladších více, než jsou sami schopni zvládnout? Shimoseki je svým důrazem na na poctivost vhodným místem k odhalení pokrytectví či okázalosti pocházející z druhé strany. Chytří začátečníci tohoto využívají pro rozhodování, zda v určitém dojo pokračovat nebo ne.

Poslední oblastí ve schématu dojo je jeho střed – prostor, kde se setkávají všichni cvičenci, kde je konflikt vyvolán, realizován a vyřešen. Zde je jakékoli racionální vysvětlování zbytečné. Zde, uprostřed dojo, je budoka vyzván k „produkci“, k provedení co nejlepšího výkonu bez jakýchkoli výmluv.

Ačkoli to zní jednoduše, pokušení ochránit či naopak nechat narůst vlastní ego je někdy velmi silné. „Partner mě přemohl pouze silou, nikoli technikou.“ „Dnes se pouze nemůžu soustředit.“ „Nemohl jsem dokončit poslední cvičení, nachlazení mě složilo.“

Při obraně vlastního „já“ jsme ochotni se uchýlit k takovým vysvětlením, a to ať už vnitřně nebo nahlas před ostatními cvičenci. Ale v samotném srdci dojo je to zbytečné. Jde pouze o to, co dokážeme nebo nedokážeme provést. Jakékoli dodatečné vysvětlování je navíc.

Centrum dojo, skutečný tréninkový prostor, se nazývá „**embujo**“. Nemělo by nás překvapit, že embujo, jež odpovídá elementu země, je spojován s přímostí a poctivostí.

Vysvětlení schématu dojo dle taoistické kosmologie je zcela určitě výzvou k zamyšlení. Možná, že forma dojo nevychází z taoismu, ale z **hogaku**, což jsou původní metody geomantie (věštění ze země – další informace necht' si čtenář laskavě vyhledá na internetu). Tyto metody jsou i dnes součástí mnoha klasických japonských bojových stylů (ryu). Avšak, je-li v dojo přítomno „do“, pak je ze rovněž příchut' tao. Síly tao mohou nabudit dojo způsobem, který je jemný a běžnému vnímání skrytý.